

Transkribering - Film

GDPR Den nya dataskyddsförordningen

I Sverige har vi fram till 2018 haft en lag, personuppgiftslagen, som en gång instiftades för att skydda våra personuppgifter. Sedan maj 2018 har personuppgiftslagen ersatts med GDPR – General Data Protection Regulation – som gäller i hela EU. Syftet är att skyddet för våra personliga uppgifter skall vara likvärdigt i hela Europeiska unionen. Den tidigare personuppgiftslagen och den nya dataskyddsförordningen alltså GDPR liknar i långa stycken varandra då båda haft, och har, som huvudsyfte att skydda våra grundläggande fri- och rättigheter.

Som individ har man ju rätt till en fredad zon. Det är en mänsklig rättighet att inte behöva bli kartlagd och övervakad mer än nödvändigt och när det gäller personuppgifter och övervakning av individer så är GDPR en lag som har införts för att skydda oss mot den här övervakningen.

Datainspektionen ska ju se till att inte vem som helst, gör vad som helst med information om dig och mig. Och den här informationen om oss kan ju handla om vårt namn eller personnummer eller telefonnummer, kanske ett foto eller ett videoklipp där vi finns med och där man kan se att det är just vi, och då kan ju vi granska företag och myndigheter, föreningar och ibland även privatpersoner som t.ex har publicerat ett foto på internet

Vi ser det överallt; folk sitter med sina mobiler på tunnelbanan, går på stan och surfar eller ligger hemma i soffan och shoppar på nätet. I många sådana situationer måste vi, för att komma in på en webbsida, uppge vårt personnummer eller vårt mobilnummer. Men hur säkert är det? Att använda olika tjänster på nätet innebär att vi alla, som regel, gör en smula avkall på vår integritet.

Man måste ju tänka på att under hela ens liv egentligen samlas det in information om oss. Det är ju skolan som har information, det kan vara fotbollsföreningen man är med i som har information, det samlas information när man går och lånar böcker på biblioteket eller finns information om vem du skickat sms till och vid vilket tillfälle och väldigt ofta är det här OK såklart. Att skolan kanske vet vilken adress du har eller vilket betyg du har fått, men det finns ju också situationer då företag och myndigheter går lite för långt och samlar in för mycket information och det är där Datainspektionen kommer in i bilden, för man får inte samla in vad som helst om vem som helst.

Hur oroliga ska vi då vara över hur företagen hanterar våra personliga uppgifter? Ingen vill att de delas till tredje man. Det vill säga ett företag eller annan organisation som köpt eller fått våra kontaktuppgifter från den kontakt vi först lämnade dem till och litat på. Det är då vi kan råka ut för skräpmejl eller erbjudanden vi absolut inte önskar.

När vi använder en app eller går in på nätet för att handla eller se på film möts vi första gången av ett avtal som vi uppmanas att läsa. Problemet är att flera av oss inte läser texten utan helt slentrianmässigt kryssar i "godkänn" för att snabbt få tillgång till det vi är

ute efter. Men kom ihåg, man bör alltid läsa innan man godkänner så att man vet vad det är man har sagt ja till.

Om du tänker dig ditt liv som ett pussel, där varje pusselbit utgör lite information om dig. En pusselbit kanske inte säger särskilt mycket men när du har hela pusslet lagt med alla bitar på plats, så finns det en ganska detaljerad bild av dig, vilka du brukar umgås med, vilken musik du gillar, vilka bilder i sociala medier som du har lajkat, osv. Då är det ju viktigt att den här informationen skyddas på ett bra sätt så att inte den här bilden kommer i fel händer.

Låt oss titta lite närmare på vad personuppgifter är. Dataskyddsförordningen säger att alla uppgifter som man kan knyta till en viss person, alltså till dig eller mig, är personuppgifter. Typiska sådana uppgifter är personnummer, namn, adress, telefonnummer eller religiös tillhörighet.

I GDPR så skiljer man mellan vanliga personuppgifter och känsliga personuppgifter och känsliga personuppgifter det är sånt som kan avslöja din sexuella läggning eller vilken religion du tillhör om det är nåt särskilt politiskt parti som du gillar eller kanske hur du mår, och känsliga personuppgifter det är sånt som företag och myndigheter helst inte ska ha överhuvudtaget men om de måste ha det så måste företagen och myndigheterna också se till att skydda den här informationen på ett bra sätt.

Men även bilder du tar på någon eller ljud som du spelar in när någon säger något är personuppgifter. Om du lägger ut ett foto på en kompis då gäller reglerna i GDPR, även för dig, och då är det viktigt att man tänker på att vara juste mot andra, inte skriva taskiga saker eller lägga ut besvärande foton eller filmer.

Även din dators IP-nummer eller cookies som kan knytas till en fysisk person är att betrakta som personuppgifter.

I GDPR står det att uppgifter om barn är speciella så att dem måste man vara extra försiktig med. Som barn har man ju lite svårare att förstå riskerna när man lämnar ifrån sig information om sig själv och om man laddar ner en app t.ex. då har man rätt att få information så att man förstår hur ens personuppgifter kommer att användas och den informationen måste företagen se till att skriva på ett sånt sätt att barn kan förstå, så att det inte blir för krångligt.

GDPR ger dig alltså rätt till de uppgifter du har om dig själv. Men du ska alltid vara på din vakt och helst läsa avtal innan du godkänner dem. Var inte rädd för att ställa frågor till företag och organisationer som har fått, eller vill ha, dina personuppgifter. Du har rätt att begära att få se informationen. Vissa företag är dessutom tvungna att utse ett dataskyddsombud som ska se till att GDPR följs på just det företaget. Det är du som har lagen och därmed rätten till dina personliga uppgifter på din sida. Det är det som GDPR handlar om.

©2018 Roger Persson